

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtion matkustus- sääntö 2010

1a/2010

Valtion työmarkkinalaitos

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Valtion matkustussääntö 2010

Valtiovarainministeriön julkaisuja

1a/2010

Valtion työmarkkinalaitos

Julkaisija: Valtiovarainministeriö

Kustantaja: Edita Publishing Oy

Tilaukset:

Edita Publishing Oy
PL 700, 00043 EDITA,
vaihde 020 450 00
Asiakaspalvelut:
puh. 020 450 05,
faksi 020 450 2380
www.edita.fi/netmarket

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Snellmaninkatu 1 A
PL 28
00023 Valtioneuvosto

Puhelin: (09) 160 01

Internet: www.vm.fi

Taitto: Pirkko Ala-Marttila/VM Julkaisutiimi

ISSN 1455-3394 (nid.)
ISBN 978-952-251-014-3 (nid.)
ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-251-015-0 (pdf)

Edita Prima Oy
HELSINKI 2010

Sisältö

Valtion matkustussääntö 2010	7
Virka- ja työehtosopimus matkakustannusten korvaamisesta	9
Valtiovarainministeriön määräys/ohje 5.11.2007, 8/2007	21
Ulkomaan päiväraha- ja hotellikorvaukset	31

Valtion matkustussääntö 2010

Valtion matkustussäännössä 2010 on valtion virkamiesten ja työntekijöiden matkakustannusten korvaamisesta 31.10.2007 tehty erillinen virka- ja työehtosopimus matkakustannusten korvaamisesta, joka on voimassa 31.1.2010 saakka.

Virkamiesten ja työntekijöiden päivärahoista, ateriakorvauksesta, kilometrikorvauksista sekä majoittumis- ja hotellikorvauksen enimmäismääristä vuodelle 2010 on sovittu 27.11.2009 allekirjoitetulla tarkentavalla virka- ja työehtosopimuksella.

Päivärahat, ateriakorvaukset, kilometrikorvaukset ja majoittumis- ja hotellikorvauksen enimmäismäärät vuodelle 2011 sovitaan erikseen syksyllä 2010 aikaisempaa käytäntöä vastaavasti.

Valtion matkustussäännössä on lisäksi valtiovarainministeriön sopimuksen soveltamisesta 5.11.2007 antama määräys/ohje 8/2007 (matkakustannusten korvaaminen).

Valtion työmarkkinalaitos

Virka- ja työehtosopimus matkakustannusten korvaamisesta

Valtiovarainministeriön, Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:n, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry:n ja Palkansaajajärjestö Pardia ry:n välillä 31.10.2007 tehty virka- ja työehtosopimus matkakustannusten korvaamisesta. ¹

1 §

Soveltamisala

Näitä määräyksiä sovelletaan kotimaassa ja ulkomailla tehtyjen valtion virkamiesten virkamatkojen ja työntekijöiden matkojen (jäljempänä myös virkamatka) matkakustannusten korvaamiseen, ellei muualla ole toisin säädetty, määrätty tai sovittu.

2 §

Matkakustannukset

Matkakustannuksina pidetään niitä ylimääräisiä menoja, joita asianomaisella on ollut virkamatkan johdosta.

Virkamatkasta maksetaan näiden sopimusmääräysten mukaisesti matkakustannusten korvauksena matkustamiskustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumis- tai hotellikorvausta ja yömatkarahaa sekä oppikurssien ajalta kurssipäivärahaa. Lisäksi maksetaan eräitä erilliskorvauksia.

Sopimusmääräyksiin sisältyvät myös työntekijöiden matka-ajan palkkaa koskevat maksuperusteet ja virkamiesten matkapäiväkorvaus.

---

¹ Sopimus on voimassa 31.1.2010 saakka. Päivärahat, ateriakorvaukset, kilometrikorvaukset ja majoittumis- ja hotellikorvauksen enimmäismäärät vuodelle 2010 on sovittu 27.11.2009 allekirjoitetulla tarkentavalla virka- ja työehtosopimuksella. Vuoden 2011 tarkistuksista sovitaan erikseen.

3 §

Virkamatkan käsite

Matkakustannusten korvaukseen oikeuttavaksi matkaksi katsotaan sellainen esimiehen määräyksestä tehtävä matka, jonka virkamies tekee virkatehtävien hoitamista varten virkapaikan ulkopuolelle ja työntekijä työtehtävien hoitamista varten työpaikan ulkopuolelle (jäljempänä virkamatka).

Virkamatkana ei pidetä työmatkaa asianomaisen asunnolta tai sitä vastaavalta paikalta (jäljempänä asunto) virka- tai työpaikalle ja takaisin.

Virka- tai työpaikalla tarkoitetaan asianomaisen kiinteää toimipaikkaa, jossa hän työskentelee, tai mikäli hänellä ei työn luonteen vuoksi ole kiinteää toimipaikkaa, sitä vastaavaa paikkaa.

Huomautus:

Virkamiehellä on virkapaikka ja työntekijällä työ sopimuksessa sovittu työpaikka.

4 §

Matkavuorokausi sekä matkan alkaminen ja päättyminen

Matkavuorokausi on virkamatkan alkamisesta tai edellisen matkavuorokauden päättymisestä alkava 24 tuntia kestävä ajanjakso. Se alkaa henkilön lähtemisestä virka- tai työpaikastaan tai asunnostaan ja päättyy hänen palaamiensa virka- tai työpaikkaansa tai asuntoonsa.

Virkamatkan ei kuitenkaan ole katsottava vielä päättyneen, kun asianomainen palaa virka- tai työpaikalleen ainoastaan työvälineiden luovuttamista tai vaihtamista, uusien työmääräysten saamista tai muuta niihin verrattavaa, lyhytaikaista virka- tai työtehtävien hoitamista varten edellyttäen, että hän tämän jälkeen välittömästi jatkaa virkamatkaansa.

5 §

Matkan tekotapa

Virkamatka on tehtävä niin lyhyessä ajassa ja vähin kokonaiskustannuksin kuin huomioon ottaen virkamatkan ja asianomaisen hoidettavaksi määrättyjen tehtävien tarkoituksenmukaisen ja turvallisen suorittamisen on mahdollista. Matkan kokonaiskustannuksia arvosteltaessa on otettava huomioon paitsi matkustamiskustannusten korvaus, päiväraha-, majoittumis- tai hotellikorvaus, työntekijän mahdollinen matka-ajan palkka tai virkamiehen matkapäiväkorvaus ja muut matkakustannusten korvaukset, myös kulkuneuvon käyttämisellä mahdollisesti saavutettu ajan säästö.

Virkamatkasta ei suoriteta korvausta enempää kuin mitä olisi ollut maksettava, jos matka olisi tehty 1 momentissa tarkoitetulla virastolle edullisimmalla tavalla.

6 §

Korvaus oman kulkuneuvon käyttämisestä

Virkamiehen tai työntekijän omalla tai hallitsemallaan kulkuneuvolla tekemästä virkamatkasta suoritetaan matkustamiskustannusten korvausta seuraavasti:

- Autolla..... Kunkin 1.1. alkavan vuoden mittaisen ajokilometrien laskentakauden 5 000 ensimmäiseltä kilometriltä 1.1. — 31.12.2010 väliseltä ajalta 45 senttiä kilometriltä ja seuraavilta kilometreiltä 40 senttiä kilometriltä.
- Edellä mainitut kilometrikorvaukset suoritetaan korotettuina seuraavissa tapauksissa:
- 1) 7 senttiä silloin kun tehtävien suorittaminen edellyttää perävaunun kuljettamista autoon kiinnitettynä ja 11 senttiä silloin, kun tehtävien suorittaminen edellyttää asuntovaunun kuljettamista autoon kiinnitettynä sekä 21 senttiä silloin kun tehtävien suorittaminen edellyttää taukotuvan tai vastaavan kuljettamista autoon kiinnitettynä, ja
  - 2) 3 senttiä silloin, kun
    - a) asianomainen joutuu kuljettamaan autossaan koneita tai laitteita, joiden paino ylittää 80 kiloa tai joiden koko on suuri,
    - b) asianomainen on tehtävien vuoksi joutunut autossaan kuljettamaan koiraa, tai
  - 3) 9 senttiä silloin, kun tehtävien hoito edellyttää liikkumista autolla metsäautotiellä tai muulta liikenteeltä suljetulla tierakennustyömaalla, kyseisten kilometrien osalta, sekä
  - 4) 3 senttiä henkilöltä silloin, kun asianomainen kuljettaa muita henkilöitä, joiden kuljetus on hänen työnantajansa asiana.

	1.1. — 31.12.2010
Moottoripyörällä.....	33 senttiä/5000 ensimmäistä km ja 29 senttiä/seuraavat km
Moottoriveneellä.....	alle 50 hv/73 senttiä/km ja yli 50 hv/108 senttiä/km
Moottorikelkalla.....	105 senttiä/km
Mönkijällä.....	99 senttiä/km
Mopolla.....	17 senttiä/km
Muulla tavalla.....	10 senttiä/km

Ajokilometrien laskentakausi vaihtuu seuraavan kerran 1.1.2010.

Milloin ulkomaanmatkalla oleva on virkamatkan tarkoituksesta tai erityisistä syistä johtuen oikeutettu käyttämään virkamatkalla omaa autoa, suoritetaan korvaus tämän pykälän mukaisesti.

Ulkomaanedustuksen virkamiehen ja työntekijän oman auton käytöstä ja siitä suoritettavasta korvauksesta määrää ulkoasiainministeriö. Näitä perusteita noudatetaan myös muilla hallinnonaloilla palvelevien virkamiesten ja työntekijöiden osalta, joiden asemapaikka on ulkomailla.

7 §

Muut matkustamiskustannusten korvaukset

Asianomaiselle maksetaan korvaus matkalipusta sekä hänen suorittamistaan paikka- ja makuupaikkalipuista, välttämättömistä työvälineiden kuljettamisesta aiheutuneista rahtimaksuista sekä muista niihin verrattavista välttämättömistä varsinaiseen matkustamiseen kuuluvista maksuista.

Lentokentällä, rautatieasemalla ja hotellimajoituksen yhteydessä perittävä auton seisontapaikkamaksu korvataan tositteen mukaisesti, kuitenkin enintään kolmelta päivältä kutakin virkamatkaa kohti.

Taksilla, tilauslentokoneella, vuokra-autolla tai muulla tavalla suoritetusta matkasta korvataan maksettu, kuitenkin enintään kohtuulliseksi katsottava maksu.

8 §

Päivärahan edellytyksenä olevan matkan pituus

Päivärahaa voidaan suorittaa, kun virkamatka ulottuu yli 15 kilometrin etäisyydelle virkamiehen tai työntekijän asunnosta tahi virka- tai työpaikasta, mitattuna yleisesti käytettyä kulkutietä sen mukaan, tapahtuuko lähtö asunnosta vai virka- tai työpaikasta ja paluu vastaavasti asuntoon vai virka- tai työpaikkaan.

9 §

Osapäivärahan ja kokopäivärahan tuntirajat

O s a p ä i v ä r a h a suoritetaan, kun virkamatka on kestänyt yli 6 tuntia.

K o k o p ä i v ä r a h a suoritetaan, kun virkamatka on kestänyt yli 10 tuntia.

Kun virkamatka on kestänyt enemmän kuin yhden matkavuorokauden ajan ja virkamatkaan käytetty aika ylittää viimeisen matkavuorokauden yli kahdella tunnilla, se oikeuttaa uuteen osapäivärahaan, ja yli kuudella tunnilla, se oikeuttaa uuteen kokopäivärahaan.

10 §

Päivärahojen suuruus

Päiväraha suoritetaan

1) osapäivärahana 1.1. — 31.12.2010 väliseltä ajalta 16 euroa jokaiselta päivärahanaan oikeuttavalta matkavuorokaudelta, josta virkamatkaan on käytetty 9 §:n 1 momentissa mainittu vähimmäisaika, ja

2) kokopäivärahana 1.1. — 31.12.2010 väliseltä ajalta 36 euroa jokaiselta päivärahanaan oikeuttavalta matkavuorokaudelta, josta virkamatkaan on käytetty 9 §:n 2 momentissa mainittu vähimmäisaika.

11 §

Päiväraha ulkomaanmatkoilla

Virkamiehellä ja työntekijällä on oikeus sitä maata tai aluetta varten sovitun päivärahaan, missä matkavuorokausi päättyy. Jos matkavuorokausi päättyy laivalla tai lentokoneessa, määrätty päiväraha sen maan tai alueen mukaan, josta laiva tai lentokone on viimeksi lähtenyt tahi Suomesta lähdettäessä ensiksi saapuu.

Jos virkamatkaan käytetty aika ylittää viimeisen ulkomailla päättyneen täyden matkavuorokauden yli kahdella tunnilla, on asianomaisella oikeus kyseisen matkavuorokauden ajalta päivärahaan, jonka suuruus on 35 % viimeisen ulkomailla päättyneen täyden matkavuorokauden mukaisesta päivärahasta, ja jos yli kymmenellä tunnilla, hänellä on oikeus kyseisen matkavuorokauden ajalta päivärahaan, jonka suuruus on 65 % viimeisen ulkomailla päättyneen täyden matkavuorokauden mukaisesta päivärahasta. Edellä tarkoitettun (65 %:n mukaisesti korvatun) täyden matkavuorokauden päätyttyä kotimaassa määrättyvät sen jälkeen alkavilta matkavuorokausilta päivärahat kotimaan korvausten mukaisesti.

Mikäli virkamatkaan käytetty kokonaisuus jää alle 24 tunnin, suoritetaan päiväraha kotimaan matkojen säännösten ja euromäärien mukaisesti. Jos virkamatka on kuitenkin kestänyt yli 15 tuntia ja siitä ajasta on virka- tai työtehtävien hoidon tai muun pätevän syyn vuoksi oleskeltu yli viisi tuntia ulkomaan

alueella, on asianomaisella oikeus kyseistä maata tai aluetta varten sovittuun päivärahaan.

Virkamiehellä ja työntekijällä, jonka virka- tai työpaikka on ulkomailla, on 2 ja 3 momenteista poiketen oikeus saada sellaisesta virkamatkasta, joka kestää kahdeksasta tunnista viiteentoista tuntiin tahi jos virkamatkaan käytetty aika ylittää viimeisen täyden matkavuorokauden yli kahdella ja enintään viidellätoista tunnilla, tältä osin ulkomaan päiväraha, joka on 50 % näiden sopimusmääräysten liitteessä sovitusta päivarahasta, jota maksetaan siinä maassa tai alueella, jossa matka on tehty tai jonne se päättyy. Jos virkamatka kestää yli 15 tuntia tai jos virkamatkaan käytetty aika ylittää viimeisen matkavuorokauden yli 15 tunnilla, suoritetaan ulkomaan päiväraha kokonaan.

Laivaseminaareista sekä kokous- ja koulutusristeilyistä suoritetaan päiväraha kotimaan matkojen säännösten ja euromäärien mukaisesti.

Päivärahan määrät matkavuorokaudelta kutakin maata tai aluetta varten 1.1. — 31.12.2010 välisenä aikana ovat liitteenä.

12 §

Maksuttomien aterioiden vaikutus päivärahoihin

Milloin virkamies tai työntekijä on jonakin matkavuorokautena saanut tai hänellä olisi ollut mahdollisuus saada maksuton tai matkalipun tahi hotellihuoneen hintaan sisältyvä ateria tai ateriat, maksetaan päiväraha tai osapäiväraha kyseiseltä matkavuorokaudelta 50 %:lla alennettuna.

Kotimaan kokopäivärahan ja ulkomaan päivärahan alentamisen edellytyksenä on se, että asianomainen on syönyt tai hänellä olisi ollut mahdollisuus syödä kaksi ateriaa. Osapäivärahan alentamisen edellytyksenä on vastaavasti yhden aterian saaminen.

13 §

Ateriakorvaus

Milloin kotimaassa tehdystä virkamatkasta ei tule suoritettavaksi päivärahaa, mutta virkamies tai työntekijä on aterioinut omalla kustannuksellaan tavanomaisen ruokailupaikkansa ulkopuolella vähintään 10 kilometrin etäisyydellä virka- tai työpaikastaan tahi asunnostaan ja matka on kestänyt yli 4 tuntia, maksetaan hänelle ateriakorvausta yksi neljäsosa 10 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kokopäivärahan määrästä.

14 §

Majoittumis- ja hotellikorvaus

Majoittumiskorvaus maksetaan päivärahan lisäksi matkalaskuun liitettävän majoitusliikkeen antaman tai muun luotettavan tosittteen mukaisesti, kuiten-

kin enintään 15 §:ssä vahvistettu enimmäismäärä. Milloin majoittumismak-suun sisältyy aterioita, suoritetaan korvaus vain huoneen hinnan osalta.

Ulkomaanmatkoilla hotellikorvaus käsittää huoneen perushinnan, mah-dollisen veron ja kiinteän palvelusrahan.

Milloin virasto järjestää majoituksen, sitä on käytettävä, mikäli se täyt-tää kohtuulliset vaatimukset. Mikäli virkamies tai työntekijä ei käytä viraston tarjoamaa majoitusta, korvausta maksetaan vain se määrä, minkä virasto olisi perinyt majoituksesta järjestämässään majoituspaikassa.

Majoittumiskorvauksen saaminen edellyttää, että asianomainen on ollut majoittumispaikkakunnalla klo 21.00 — 07.00 välisenä aikana vähintään neljä tuntia tai on ollut matkalla tahi työtehtäviä hoitamassa muualla kuin koti-paikkakunnallaan sanottuna aikana tämän ajan ja hänen on sen vuoksi ollut pakko majoittua.

Milloin paikallisista olosuhteista johtuvat erityiset syyt sitä edellyttävät, voidaan ulkomailla edellä mainituista kellonajoista riippumatta maksaa kor-vaus hotellihuoneen käytöstä myös muuna aikana, kuitenkin enintään puolet hotellihuoneen vuorokausihinnasta.

15 §

Majoittumis ja hotellikorvausten enimmäismäärät

Majoittumiskorvausten enimmäismäärät kotimaassa matkavuorokautta kohti ovat seuraavat:

	1.1. — 31.12.2010
Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kaupungit	158 euroa
Muut kunnat	98 euroa

Ulkomaanmatkoilla 1.1. — 31.12.2010 välisenä aikana maksettavan hotel-likorvauksen enimmäismäärät matkavuorokaudelta kutakin maata tai aluetta varten ovat liitteenä.

16 §

Yömatkaraha

Yömatkarahaa maksetaan sellaiselta päivärahaan oikeuttavalta matkavuoro-kaudelta, josta virkamatkaan on käytetty yli kymmenen tuntia ja josta ajasta vähintään neljä tuntia on ollut kello 21.00 - 7.00 välisenä aikana ja jonka aikana asianomaisella olisi ollut oikeus majoittua viraston kustannuksella, mutta hän ei ole tehnyt niin.

Yömatkarahan suuruus on 6 euroa vuorokaudelta ja 1.1.2008 lukien 10 euroa vuorokaudelta.

Yömatkaraa ei makseta, jos asianomaiselle suoritetaan majoittumis- tai hotellikorvausta tai hän saa eri korvauksen junan makuupaikasta tai laivan hyttipaikasta taikka matka tapahtuu valtion käytettävänä olevalla laivalla tai junassa, jossa matkustajalla on tilaisuus asua tai milloin asianomaisella ei muutoin ole viraston järjestämän maksuttoman majoituksen johdosta yöpymiskustannuksia.

17 §

Oppikurssilaisille suoritettavat korvaukset

Oppikurssilaiselle, jolla tarkoitetaan virka- tai työpaikan ulkopuolella pidettävillä viraston järjestämällä tai sen muutoin osoittamilla oppikursseilla olevaa virkamiestä tai työntekijää, suoritetaan matkakustannusten korvausta matkoista kursseille ja takaisin 6-12 sekä 14 ja 15 §:n mukaisesti.

Enintään 21 vuorokautta kestävältä oppikurssilta (lyhyt oppikurssi) suoritetaan kurssiajalta päivärahaa tai ateriakorvausta sekä majoittumis- tai hotellikorvausta tai yömatkaraa 8 -16 §:n mukaisesti.

Yli 21 päivää kestävältä yhdenjaksoiselta oppikurssilta (pitkä oppikurssi) suoritetaan kurssin alusta lukien samoin edellytyksin kuin mitä 8 ja 9 §:ssä on päivärahan saamisen osalta ja 13 §:ssä ateriakorvauksen saamisen osalta sanottu, k u r s s i p ä i v ä r a h a seuraavasti:

a) 1 - 21 päivien ajalta kurssipäiväraha on koko- tai osapäivärahan tai ateriakorvauksen suuruinen, ja

b) sitä seuraavilta päiviltä, mutta kuitenkin enintään vuoden kestävältä kurssiajalta suoritetaan kurssipäivärahaa, jonka suuruus on 75 % koko- tai osapäivärahan tai ateriakorvauksen määrästä.

Milloin oppikursseille osallistuvalla on järjestetty mahdollisuus maksuttomaan ruokailuun, vähennetään kurssipäivärahasta 50 %. Jos virasto on järjestänyt myös maksuttoman, kohtuulliset vaatimukset täyttävän majoituksen, vähennetään kurssipäivärahasta lisäksi 25 %. Kasarmi-, leiri- tai muissa vastaavissa olosuhteissa järjestetystä maksuttomasta majoituksesta ei sanottua 25 %:n vähennystä kuitenkaan suoriteta.

Niiltä päiviltä, joilta oppikurssilainen on oikeutettu kurssipäivärahaan ja virasto on järjestänyt kohtuulliset vaatimukset täyttävän majoituksen, ei suoriteta majoittumiskorvausta eikä yömatkaraa.

Kun kurssit jakautuvat osiin ja niiden välinen aika ylittää 12 vuorokautta, pidetään osia eri kursseina.

Ulkomailla pidettävän oppikurssin ajalta maksettavia päivärahoja alennetaan edellä mainittuja periaatteita noudattaen, ellei asianomaisen suostumuksella ole määrätty maksettavaksi alempia päivärahoja.

18 §

Työntekijöiden matka-ajan palkka

Matkapäiviltä maksetaan palkka siltä matkaan käytetyltä ajalta, jolta työntekijä matkan takia muuten on estynyt saamasta palkkaa kuitenkin enintään niin pitkältä ajalta, että hän saa säännöllistä päivittäistä työaikaansa vastaavan palkan. Matka-aikaa ei lueta työaikaan.

Sunnuntai- ja pyhäpäivinä sekä muuna työntekijän työtuntijärjestelmän edellyttämänä vapaapäivänä suoritetusta virkamatkasta maksetaan matka-ajan palkka asianomaisen säännöllistä työaikaa vastaavasti enintään kahdeksalta tunnilta yksinkertaisen tuntipalkan mukaan.

Milloin työntekijä tehtäviensä luonteen vuoksi itse päättää matkojensa suorittamisesta ja työaikansa käytöstä, ei korvausta matka-ajalta makseta. (YK:05435)

18 a §

Virkamiesten matkapäiväkorvaus

Mikäli virkamies on määrätty matkustamaan sellaisena lauantaina, sunnuntaina tai työajoista tehdyn valtion virka- ja työehtosopimuksen 5 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettuna arkipyhänä tai muuna päivänä, joka muutoin olisi hänen vapaapäivänsä, tahi viikko- ja jaksotyössä työvuoroluettelon mukaisena vapaapäivänään siten, että yksinomaan matkustamiseen käytetty aika on vähintään viisi tuntia, maksetaan hänelle matkapäiväkorvauksena 55 euroa. Matka-aikaa ei lueta työajaksi.

Korvausta ei makseta työajoista tehdyn virka- ja työehtosopimuksen 18 §:n 3 momentissa tarkoitettulle johtavalle virkamiehelle eikä virkamiehelle, joka itse päättää virkamatkan ajankohdasta ja siihen liittyvistä työ- ja vapaa-ajan järjestelyistä. Korvausta ei myöskään suoriteta, mikäli edellä sanotulta vuorokaudelta kertyy työajaksi luettavaa aikaa tai matkustamista erityisten määräysten perusteella korvataan muulla kuin tässä sopimuksessa sovitulla tavalla. (YK:04288)

Soveltamisohje:

Korvausta voi saada vain edellä mainittuina päivinä, jotka muutoin olisivat olleet virkamiehen vapaapäiviä, määräyksestä tehdyistä virkamatkoista, joilla ei työskennellä ja matkustamiseen käytettyä aikaa kertyy vähintään viisi tuntia. Viikonlopun tai muiden perättäisten vapaapäivien osalta korvauksen voi saada vain kerran. Matkustamisen tarkoitukseen liittyvät pysähdysajat esimerkiksi odotusajat väliasemilla luetaan matka-aikaan. Aikaa, jolloin virkamiehellä on ollut hotelli- tai muu majoitus, ei lueta tässä tarkoitetuksi matka-ajaksi. Edellä 18 a §:n 1 momentissa tarkoitettut päivät mää-

räytyvät kalenterivuorokausina, kuitenkin siten, että sunnuntaina matkan tulee alkaa viimeistään klo 21. Aikaerotilanteissa matka-aika lasketaan todellisen keston mukaan.

19 §

Ulkomaanmatkojen erilliskorvaukset

Ulkomaan virkamatkasta aiheutuvina kuluina korvataan edellä mainittujen lisäksi tositteiden mukaisesti seuraavat kulut:

- 1) lentokenttävero,
- 2) passi- ja viisumimaksut sekä välttämättömät lääke- ja rokotusmaksut,
- 3) taksin käyttö matkalla lentotoimistoon tai asemalle taikka lentoasemalta tai toimistosta, milloin se on ilmeisen välttämätöntä, taloudellista tai olosuhteisiin nähden tarkoituksenmukaista,
- 4) matkatavaravakuutuksen vakuutusmaksu enintään 1500 euroa vakuutusmäärästä sekä enintään 31 päivää kestävästä virkamatkaa varten otetun kertamatkustajavakuutuksen vakuutusmaksu siltä osin kuin se oikeuttaa matkasairaudesta, tapaturmasta tai matkan peruuntumisesta tai keskeytymisestä aiheutuviin kulukorvauksiin tai koko vuoden ajaksi otetun matkustajavakuutuksen enintään 50 euroa vakuutusmaksu,
- 5) välttämättömät virkamatkan järjestelyihin ja työasioihin liittyvät puhelin- ja telekopiokulut asiallisin perusteluin,
- 6) hotellimajoituksen yhteydessä perittävä tallelokerovuokra, sekä
- 7) muut pakolliset edellisiin verrattavat maksut.

20 §

Ennakko

Virkamatkasta aiheutuvien kustannusten maksamista varten käytetään valtion maksukorttia. Ennakkoa on oikeus saada vain, mikäli virkamiehen tai työntekijän käyttöön ei ole luovutettu valtion maksukorttia tai kohdemaassa ei voi maksaa maksukortilla.

Ennakko maksetaan virkamiehen tai työntekijän pankkitilille.

Alle 24 tuntia kestävältä virkamatkalta voidaan ennakko jättää päivärahan osalta suorittamatta.

21 §

Matkalasku ja tositteet

Matkan kustannuksista on haettava korvausta matkalaskulla, joka on jätettävä virastolle kahden kuukauden kuluessa matkan päättymisestä uhalla, että oikeus korvaukseen ja mahdollisesti maksettuun ennakkoon muutoin menetetään.

Erityisestä syystä voi asianomainen viranomainen määrätä, että korvausta on haettava edellä mainittua lyhyemmänkin kohtuullisen ajan kuluessa.

Asianomainen viranomainen voi hakemuksesta myöntää luvan korvauksen maksamiseen, vaikka korvausta ei ole haettu määräajassa.

Matkalaskuun on liitettävä tositteet syntyneistä kustannuksista silloin, kun tosite niistä on ollut saatavilla.

22 §

Korvausten toissijaisuus

Virkamiehelle tai työntekijälle, jolla on oikeus saada tehtävän suorittamisesta matkakustannusten korvauksia tehtävän suorittamista pyytäneeltä toimeksiantajalta, ei suoriteta matkakustannusten korvauksia matkamääräyksen antaneen viraston varoista.

23 §

Paikallinen sopiminen matkakustannusten korvauksista

Hallinnonalan neuvotteluviranomaisen tekemällä tarkentavalla virkaehtosopimuksella tai viraston tekemällä työehtosopimuksella voidaan poiketa tämän sopimuksen määräyksistä edellyttäen, että poikkeamissopimuksista ei aiheudu valtiolle lisäkustannuksia vaan kustannuslisäykset katetaan sopimuksista aiheutuvilla säästöillä.

24 §

Työrauha

Virkamiehet

Tähän sopimukseen sidottu ei saa sopimuksen voimassaoloaikana ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin sopimuksen pätevydestä, voimassaolosta tai oikeasta sisällöstä taikka sopimukseen perustuvasta vaatimuksesta syntyneen riidan ratkaisemiseksi, voimassa olevan sopimuksen muuttamiseksi tai uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.

Lisäksi tähän sopimukseen sidottu yhdistys on velvollinen valvomaan, että sen alaiset yhdistykset ja virkamiehet, joita sopimus koskee, eivät riko edellisessä momentissa tarkoitettua työrauhavelvoitetta eivätkä sopimuksen määräyksiä. Tämä yhdistykselle kuuluva velvollisuus sisältää myös sen, ettei yhdistys saa tukea tai avustaa kiellettyä työtaistelutoimenpidettä eikä muullakaan tavalla vaikuttaa sellaisiin toimenpiteisiin, vaan on velvollinen pyrkimään niiden lopettamiseen.

Työntekijät

Tämän työehtosopimuksen voimassaoloaikana ei saa ryhtyä lakkoon, sulkuun eikä muuhun niihin verrattavaan toimenpiteeseen, joka kohdistuu tämän sopimuksen määräyksiä vastaan tai tarkoittaa tämän sopimuksen muuttamista.

25 §**Sopimuksen voimassaolo**

Tämä sopimus tulee voimaan 1.10.2007 ja on voimassa 31.1.2010 saakka. Sopimuksen voimassaolo jatkuu tämän jälkeen vuoden kerrallaan, jollei sitä jommalta kummalta puolen irtisanota vähintään kuusi viikkoa ennen sopimuskauden tai jatkovuoden päättymistä.

Valtiovarainministeriön määräys/ ohje 5.11.2007, 8/2007

Valtiovarainministeriö on päättänyt valtion virkamiehiä ja työntekijöitä koskevasta matkakustannusten korvaamisesta tehdystä virka- ja työehtosopimuksesta seuraavaa. Virkasuhteisten osalta päätös on voimassa määräyksenä ja työsopimussuhteessa toimivien osalta ohjeena. Jäljempänä tarkoitetaan virkamatkalla myös työsopimussuhteessa olevien niitä vastaavia korvattavia matkoja.

1 Soveltamismääräykset ja -ohjeet

1.1 Soveltamisala (1 §)

Matkakustannusten korvaamisessa sovellettavien määräysten ja ohjeiden soveltamisalaa arvioitaessa tulee ensisijaisesti ottaa huomioon matkamääräyksen antajaorganisaation (ja kustannusten maksajan) soveltamat määräykset.

1.2 Matkakustannusten käsite (2 §)

Matkakustannuksina pidetään niitä ylimääräisiä menoja, jotka aiheutuvat virkamatkasta. Ylimääräisistä menoista korvataan kuitenkin vain sopimusmääräyksissä tai tässä päätöksessä mainitut kustannukset eli sopimusmääräykset ovat tyhjentäviä ulkomaanmatkojen erilliskorvauksia koskevaa virka- ja työehtosopimuksen 19 §:n 7 kohtaa lukuunottamatta.

Virkamatkasta kustannusten korvauksena sopimuksen mukaisesti suoritettavat maksut ovat tuloverolain mukaan yleensä verovapaita lukuun ottamatta työntekijän matka-ajan palkkaa, virkamiehen matkapäiväkorvausta ja passin hankkimisesta aiheutuvaa korvausta. Jos työntekijällä on tuloverolaissa tarkoitettu ns. toissijainen työpaikka tai virkamiehellä vastaava virantoimituspaikka, määräytyy niihin tehtävillä virkamatkoilla matkakustannusten verovapaa osuus tuloverolain 71 §:n mukaan.

1.3 Virkamatkan käsite, matkamääräys ja virkapaikka (3 §)

1.3.1 Virkamatkan käsite ja matkamääräys

Virkamatka on matka, jonka virkamies tai työntekijä esimiehen määräyksestä tekee virka- tai työpaikan ulkopuolelle virkatehtävien tai työtehtävien hoitamista varten. Matkamääräys tarvitaan aina ja se voi olla sähköisesti tehty. Määräys virkamatkan tekemiseen voi perustua esimiehen erikseen antamaan kehotukseen, noudatettavaan työjärjestykseen, johtosääntöön tai muuhun pysyväämääräykseen taikka työsopimussuhteisten osalta sopimukseen.

Virkamatkaksi katsotaan myös menomatka, joka aiheutuu siirrosta uudelle sijoituspaikkakunnalle.

Virkamatkamääräyksen antajalle on annettava tiedot matkan tarkoituksesta ja toteutustavasta sekä virkamatkasta aiheutuvien kustannusten ja mahdollisen matkaennakon perusteista.

1.3.2 Virkamatkan ja loman yhdistäminen

Virka- ja työtehtävien hoidon vaatimus sulkee pois ne matkat, joiden varsinaisena tarkoituksena ei ole kyseisten tehtävien hoitaminen. Tällaisia matkoja ovat esimerkiksi loma- ja virkistysmatkat sekä yhdistetyt loma- ja virkamatkat. Loman yhdistäminen virkamatkaan ilman erityistä syytä ei ole sallittua.

Jos virkamatkaan perustellusta matkan kokonaiskustannuksia alentavasta syystä (esimerkiksi ulkomaanmatkoilla ns. matkapaketin edullisuuden johdosta) sisällytetään sellaista ”ylimääräistä matka-aikaa”, jota matkaohjelma ei sinänsä edellytä, on tämä matka-aika korvattavaa vain, jos se on sisällytetty matkamääräykseen. Ylimääräisen matka-ajan matkamääräykseen sisällyttämisen edellytyksenä on aina, että matkan kokonaiskustannukset alenevat merkittävästi ja että virkamatkan piteneminen on kohtuullisessa suhteessa saavutettuun säästöön nähden ja matka siten kokonaisuutena suoritetaan virastolle edullisimmalla tavalla.

Loman ja virkamatkan yhdistämistä tulee välttää. Jos virkamatkan ja loman yhdistämiseen on poikkeuksellisesti erityisen painavia perusteita ja asianomainen on saanut yhdistämiseen matkamääräyksen antajan suostumuksen, tulee lomapäivät eritellä matkamääräyslomakkeella. Loma-aikaan ajoittuvia matkustamisen kustannuksia ei tällöin korvata. Esimerkiksi jos virkamatka päättyy loman alkamiseen, ei paluumatkasta aiheutuvia kustannuksia korvata.

Pääsäännöstä poiketen virkamiehen, jonka virkapaikka on ulkomailla, on mahdollista yhdistää enintään kolmen päivän lomamatka Suomeen suuntautuvan virkamatkan yhteyteen omien asioiden hoitamista varten.

1.3.3 Virkapaikka ja työpaikka

Virka- tai työpaikalla tarkoitetaan asianomaisen kiinteää toimipaikkaa, jossa hän työskentelee tai mikäli hänellä työn luonteen vuoksi ei ole kiinteää toimipaikkaa, sitä vastaavaa paikkaa. Jokaisella virkamiehellä ja työntekijällä on säännön mukaan virkapaikka tai työpaikka, rakennus, jossa tai josta käsin hän hoitaa tehtävänsä. Tällaisena paikkana voidaan pitää paikkaa, jossa hän suorittaa toimistotehtävät, josta hän hakee työmääräykset, säilyttää työssä käyttämänsä asusteet, työvälineet ja laitteet tai jotain muuta mainittuja paikkoja vastaavaa, tehtävien hoidon kannalta merkityksellistä paikkaa. Ellei virkamiehellä tai työntekijällä työn liikkuvuuden johdosta voitaisi katsoa olevan edellä tarkoitettua paikkaa, hänen virkapaikakseen tai työpaikakseen voidaan katsoa hänen asuntonsa tai muu kiinteä paikka.

Virantoimituspaikalla tarkoitetaan paikkaa, jonne virkamies on määrätty virkapaikaltaan hoitamaan virkaansa kuuluvia tai hänelle muutoin annettuja tehtäviä. Virkapaikka ei tällöin muutu, mistä johtuen virantoimituspaikalla oleminen katsotaan virkamatkalla olemiseksi.

1.3.4 Virkapaikan siirto

Eräissä tapauksissa virantoimituspaikalle meneminen samalla kuitenkin aiheuttaa sen, että virkapaikka muuttuu. Näin tapahtuu esimerkiksi silloin, jos virkamies nimitetään määräaikaiseen virkasuhteeseen hoitamaan toista tehtävää toiselle paikkakunnalle. Tällöinkin on katsottava virkapaikan siirtyvän vasta, kun virkamies on saanut tiedon nimityksen alkamisajankohdasta ja mikäli mahdollista, todennäköisestä kestoajasta vähintään 30 päivää aikaisemmin. Jos nimitys joudutaan tekemään niin kiireellisesti, että 30 vuorokauden aika ei ole ennättänyt kuluä ennen siirtoa, virantoimituspaikka siirtyy virkapaikaksi vasta kun 30 vuorokautta on kulunut siitä, kun virkamies sai nimityksestä tiedon. Lyhytaikainen komennus sijaiseksi (ts. virkamies saa tänä aikana palkkauksensa oman virkansa mukaisesti) toiselle paikkakunnalle ei aiheuta virkapaikan siirtymistä.

Jos virkamiehen pitempiaikainen siirtäminen toiselle paikkakunnalle hänen omassa virassaan on tarpeen siellä olevien tehtävien hoitamiseksi, voidaan virkapaikka siirtää.

Siirrosta tulee ilmoittaa virkamiehelle kirjallisesti. Ilmoituksessa on mainittava siirtymispäivä ja siirron todennäköinen kestoaika. Mikäli tällaista kirjallista ilmoitusta ei ole annettu, ei virkapaikka siirry ja asianomaiselle on maksettava matkakustannusten korvaukset.

Jos virkamies esittää omasta aloitteestaan, että hänet siirrettäisiin uudelle virkapaikalle, tarkoitettua 30 vuorokauden ilmoitusaikaa ei näissä tapauksissa tarvita. Tällöin virkamiehen virkapaikka muuttuu välittömästi hänen saavuttuaan uudelle paikkakunnalle.

1.4 Matkavuorokausi, matkan alkaminen ja päättyminen (4 §)

Matkavuorokauden käsitteen osalta on huomattava, että henkilön lähtiessä virkamatkan päättymisen jälkeen uudelle virkamatkalle, uusi matka aloittaa myös uuden matkavuorokauden. Minkään virkamatkan jälkeen ei siten jää sellaista jo korvatuksi katsottavaa aikaa, joka olisi otettava huomioon uuden virkamatkan kustannuksia korvattaessa.

Virkamatka alkaa säännönmukaisesti joko virka- tai työpaikalta tai asianomaisen asunnolta ja päättyy jompaankumpaan näistä.

Mikäli virkamies tai työntekijä on tullut virka- tai työpaikalleen ja lähtee virkamatkalle sieltä, alkaa matkavuorokausi virka- tai työpaikalta lähtemisestä ja virka- tai työpaikalta lähtemisestä määräytyvät kaikki matkakustannusten korvaukset. Tämän säännön soveltamisessa ei ole merkitystä esimerkiksi sillä, mihin vuorokaudenaikaan asianomainen on aloittanut matkansa.

Virkamatkan ei ole katsottava vielä päättyneen, kun asianomainen palaa virka- tai työpaikalleen ainoastaan työvälineiden luovuttamista tai vaihtamista, uusien työmääräysten saamista tai muuta niihin verrattavaa, lyhytaikaista virka- tai työtehtävien hoitamista varten edellyttäen, että hän tämän tapahduttua välittömästi jatkaa virkamatkaansa. Edellytyksenä virkamatkan jatkumiselle virka- tai työpaikalla käynnistä riippumatta on, että käynti tapahtuu työnantajan määräyksestä tai muusta työhön liittyvästä välttämättömästä syystä. Kun henkilö palaa asuntoonsa, virkamatka päättyy. Pisimpänä virka- tai työpaikalla käyntinä kesken virkamatkaa voidaan pitää noin yhden tunnin aikaa.

1.5 Matkan tekotapa, matkustustavan valinta (5 §)

Valtion virkamiesten ja työntekijöiden kotimaassa ja ulkomailla tehtävät virkamatkat on voimassa olevien sopimusmääräysten mukaisesti tehtävä niin lyhyessä ajassa ja vähin kokonaiskustannuksin kuin huomioon ottaen matkan ja hoidettavaksi määrättyjen tehtävien tarkoituksenmukaisen ja turvallisen suorittamisen on mahdollista.

Matkakustannusten korvausperusteisiin ei vaikuta henkilön virka-asema eikä hänen palkkausluokkansa tai muu vastaava peruste.

Matkustustapaa valittaessa on huomiota kiinnitettävä matkan välittömien kustannusten ohella myös muihin kokonaiskustannuksiin vaikuttaviin seikkoihin, muun muassa matkan vaikutuksiin työajan käyttöön. Kaikki matkan keston, matkustustapaan ja kustannuksiin vaikuttavat erityistekijät tulisi esittää matkamääräyslomakkeella jo matkamääräystä haettaessa. Vertailua suoritettaessa voidaan työajan säästön lisäksi ottaa huomioon myös vapaa-ajan merkittävä säästö.

Virkamatkasta ei suoriteta korvausta enempää kuin mitä olisi ollut maksettava, jos virkamatka olisi tehty virastolle edullisimmalla tavalla. Täten esimer-

kiksi omalla autolla tehdystä virkamatkasta suoritetaan korvaus sen mukaan, mitä matka olisi tullut maksamaan yleisiä kulkuneuvoja käyttäen, mikäli tämä olisi ollut edullisempaa.

Edullisempuusperiaatteen mukaisesti tulee koti- ja ulkomaanlentomatkoja tehtäessä hyödyntää valtionhallinnolle keskitetysti kilpailutettuja palvelusopimuksia (esimerkiksi puitejärjestelyjä). Näitä sopimuksia tulisi hyödyntää myös majoituspalveluja käytettäessä. Mikäli tällaista palvelusopimusta ei ole käytettävissä, tehdään hankinta hankintalain säännösten mukaisesti.

1.6 Matkustamiskustannusten korvaus (6 ja 7 §)

1.6.1 Tilapäinen oman auton käyttö

Kysymys siitä, korvataanko virkamiehen tai työntekijän omalla tai hallitsemallaan autolla tehdystä virkamatkasta aiheutuneet matkustamiskustannukset sopimuksen 6 §:n mukaisten kilometrikorvausten mukaisesti, ratkaistaan tilapäisissä oman auton käyttötapauksissa edelleenkin pääsääntöisesti matkamääräystä annettaessa tai poikkeuksellisesti viimeistään matkalaskua hyväksyessä. Asiaa ratkaistaessa on otettava huomioon edellä kohdassa 1.5. mainitut näkökohdat. Korvausta oman auton käytöstä ei voida suorittaa, jos matka voidaan tai olisi voitu tehdä yleisiä kulkuneuvoja käyttäen halvemmin kokonaiskustannuksin.

Tilapäisluonteisissa oman auton käyttötapauksissa ei edellytetä jäljempänä tarkoitettua ajopäiväkirjan pitoa. Tällöin riittää, että matkalaskusta riittävällä tarkkuudella ilmenevät ne tiedot, joita kilometrikorvauksen suorittaminen edellyttää.

1.6.2 Jatkuva oman auton käyttö

Jos virkamiehen tai työntekijän työ on laatunsa ja laajuutensa puolesta selaista, että virkamatkat muodostavat pysyvästi siitä oleellisen osan, virasto voi antaa asianomaiselle luvan jatkuvaan oman auton käyttöön.

Pääperiaate näissäkin tapauksissa on, että matkamääräyksen antajan tulisi kunkin virkamatkan osalta ratkaista se, minkä matkustusmuodon mukaisesti matkasta aiheutuvat matkustamiskustannukset korvataan. Vaikka virkamiehelle tai työntekijälle olisi annettu lupa jatkuvaan oman auton käyttöön virkamatkoilla, on silti noudatettava kohdasta 1.5. ilmeneviä periaatteita eli edullisin matkustustapa on aina lähtökohtana.

Mikäli virasto katsoo aiheelliseksi antaa luvan jatkuvaan oman auton käyttöön virkamatkoilla, tulee asianomaiselle antaa ajopäiväkirja, johon on merkittävä seuraavat tiedot: matkan alkamis- ja päättymisajat; ajettu matkareitti

pääpiirteittäin; matkan tarkoitus; matkamittarin lukema ajon alkaessa ja päättyessä; matkan pituus; korvauslaskelma; mukana olleet toimitusmiehet, jos näiden kuljetuksesta peritään eri maksu; sekä muut merkinnät, jotka virasto katsoo tarpeelliseksi.

Myös jatkuvan oman auton käyttöluvan saanut virkamies tai työntekijä tekee normaalin matkalaskun.

1.6.3 Muut matkustamiskustannukset

Pitkällä kotimaan virkamatkalla olevalla virkamiehellä ja työntekijällä on oikeus kotona käynnistä aiheutuvien matkustamiskustannusten korvaukseen halvinta matkustustapaa käyttäen kerran joka toinen viikko. Tällaiseen kotimatkaan käytetyn ajan osalta ei asianomaisella ole oikeutta muihin matkustannusten korvauksiin (mm. päivärahoja ei siis tältä ajalta makseta).

Eräät lentoyhtiöt markkinoivat tuotteitaan tarjoamalla asiakkailleen ilmaismatkoja ja ilmaisia yöpymisiä hotelleissa. Viraston kustantamista virkamatkoista saatu etu kuuluu työnantajalle ja mahdolliset ilmaiset liput ja yöpymiset tulee hyödyntää muiden virkamatkojen yhteydessä.

1.7 Päiväraha (8, 9 ja 10 §)

Päivärahan suorittamisen edellytyksenä on, että virkamatka täyttää määrätty ehdot sekä matkan pituuden että kestoajan osalta.

Päivärahan suorittamisen edellytyksenä virkamatkan pituuden osalta on, että matka ulottuu yli 15 kilometrin etäisyydelle virkamiehen tai työntekijän asunnosta taikka virka- tai työpaikasta. Perusteena matkan pituuden laskemiseksi on lyhin yleisesti käytettävissä ollut tie silloin, kun virkamatka tehtiin.

Virkamatka voidaan aloittaa joko asunnosta tai virka- tai työpaikasta ja vastaavasti päättää joko asuntoon tai virka- tai työpaikkaan. Kun ensisijaisena sääntönä on, että virkamatkan tulee ulottua yli 15 kilometrin etäisyydelle henkilön virka- tai työpaikasta tai asunnosta, päivärahan saamisen edellytyksiä ei ole olemassa, jos matka lähtöpaikasta tehtävän suorituspaikkaan on ollut esimerkiksi 16 kilometriä, mutta paluumatka virka- tai työpaikkaan tai asuntoon 10 kilometriä. Oikeus päivärahan saamiseen syntyy virkamatkan pituuden osalta vain, jos sekä meno- että paluumatkat tehtävän suorituspaikalle tai virkamatkan etäisimpään pisteeseen ja sieltä takaisin ylittävät 15 kilometriä. Lähdön ja paluun on tapahduttava sen mukaan, kummasta tehtävien hoito edellyttää virkamatkan tarkoituksenmukaisimmin alkavan ja kumpaan päättyvän.

1.8 Maksuttomien aterioiden vaikutus päivärahaan (12 §)

Maksuttomat ateriat alentavat sopimuksen 11 § 2 momentissa tarkoitetut ulkomaan päivärahat puoleen siten, että 35 %:n suuruinen päiväraha alenee yhdellä aterialla ja 65 %:n suuruinen päiväraha kahdella aterialla.

Hotellihuoneen hintaan sisältyvää aamiaista ei pidetä 12 pykälässä tarkoitettuna ateriana. Sen sijaan esimerkiksi laivamatkan lipun hintaan sisältyneet aamiaiset on pykälässä tarkoitettu aterioita.

Alennuksen päivärahaan aiheuttaakseen maksuttoman aterian tai aterioiden on tultava virkamatkan tarkoitukseen liittyen eikä esimerkiksi siten, että virkamies tai työntekijä saa aterian joltakin omaiselta tai tuttavaltaan virkamatkan liittymättömän syyn vuoksi.

1.9 Majoittumis- ja hotellikorvaus (14 ja 15 §)

1.9.1 Korvattavat kustannukset

Korvattaviin matkakustannuksiin eivät kuulu esimerkiksi majoittumisliikkeen majoittumishuoneen hinnan yhteydessä perimät maksut saunan tai urheilutilojen käytöstä eivätkä erilaiset palvelumaksut.

Jos majoittumismaksuun sisältyy aterioita, majoittumiskorvaus suoritetaan vain huoneen hinnan osalta, kuitenkin enintään vahvistettu enimmäismäärä. Mikäli aamiaiset sisältyvät hotellihuoneen kokonaishintaan, eikä asiakas voi itse valita niitä, maksaako hän aamiaisesta erikseen, ei aamiaisen osuutta majoittumismaksusta kuitenkaan vähennetä, vaikka se arvonlisäverosäännösten vuoksi on eritelty laskussa. Jos aamiaisesta kuitenkin peritään majoittumismaksuun sisältymättömän erillinen maksu, ei sitä korvata erikseen.

Jotta pelkät majoittumiskustannukset eivät sekaantuisi päivärahalla korvattaviin kustannuksiin, pidetään asianmukaisena, että majoitusliikkeen laskusta ilmenevät eriteltyinä siihen sisältyneet ateriat sen mukaan kuin niistä on asianomaista veloitettu.

1.9.2 Enimmäismäärien ylittäminen

Mikäli virkamies tai työntekijä on erityisistä hänestä riippumattomista syistä joutunut kotimaan matkalla suorittamaan majoittumiskustannuksia enemmän kuin mitä hänelle sopimuksen mukaan voitaisiin maksaa, saa asianomainen virasto suorittaa hänelle enintään kymmenellä (10) prosentilla korotettua majoittumiskorvausta.

Mikäli virkamies tai työntekijä on erityisistä hänestä riippumattomista syistä kuten hotellipulasta tai yllättävistä hintojen korotuksista johtuen joutu-

nut ulkomaanmatkalla maksamaan yöpymisestään hotellissa enemmän kuin mitä hänelle sopimuksen mukaan voitaisiin maksaa, voi virasto maksaa hotellikorvauksen sopimuksen liitteessä olevista enimmäismääristä poiketen.

Jos työnantajan järjestämään henkilöstökoulutukseen osallistuminen vaatii majoittumista ja ruokailua olosuhteissa, joista aiheutuu suurempia kustannuksia kuin ne korvaukset, joista on sovittu matkakustannusten korvaamista koskevassa sopimuksessa, voidaan majoittumisesta ja järjestetystä ruokailusta aiheutuneet kustannukset korvata kuitenkin täysimääräisinä esitettyjen asianmukaisten tositteiden mukaisesti.

1.9.3 Majoittumistilojen kohtuullisuus

Viraston järjestäessä majoituksen on sitä sopimuksen mukaan käytettävä, mikäli se täyttää kohtuulliset vaatimukset. Seuraamuksena osoitetun majoituspaikan ulkopuolelta valitun majoituspaikan käyttämisestä on, että virasto suorittaa majoittumiskorvausta enintään siihen määrään asti, minkä se olisi perinyt majoituksesta järjestämässään majoituspaikassa.

Kohtuullinen majoitus käsittää yöpymispaikan, jossa virkamiehellä tai työntekijällä on lämmön ja valaistuksen lisäksi asianmukainen makuusija vuodevaatteineen sekä peseytymismahdollisuus.

Ratkaistaessa, millaisten majoittumisolojen yksittäistapauksissa tulee olla täyttäkseen kohtuullisuuden vaatimukset, on otettava huomioon paikalliset olosuhteet ja majoittumispaikan sijainti sekä erityisesti ulkomaan matkalla sen turvallisuutta koskevat tekijät. On paikallaan, että asia selvitetään objektiivisesti. Parhaiten tämä tapahtunee työnantajan ja luottamusmiehen välisissä neuvotteluissa.

1.10 Oppikurssilaisille suoritettavat korvaukset (17 §)

Kurssipäiväraha suoritetaan oppikurssilaiselle myös kurssin kestoaikaan sisältyviltä sunnuntailta sekä kirkollisilta ja muilta juhlapäiviltä sekä toiselta viikottaiselta vapaapäivältä, mikäli oppilas näinä päivinä oleskelee kurssipaikkakunnalla. Kurssipäivärahaa ei suoriteta oppikurssin järjestäjän etukäteen ilmoittamilta vapaapäiviltä. Luvallinen poissaolo, kuten esimerkiksi sairaus, aiheuttaa sen, että kurssipaikkakunnalla olo oikeuttaa saamaan kurssipäivärahan myös poissaolopäivältä.

Laskettaessa kurssipäivien määrää, jolloin kurssipäiväraha alenee (21 päivän täytyminen), luetaan mukaan vain ne päivät, joilta oppikurssilaiselle on maksettu kurssipäivärahaa.

Pitkällä kotimaassa pidettävällä kurssilla on virkamiehellä ja työntekijällä oikeus kotona käynnistä aiheutuviin matkustamiskustannusten korvauksiin

halvinta matkustustapaa käyttäen kerran joka toinen viikko. Tällaiseen kotimatkaan käytetyn ajan osalta ei asianomaisella ole oikeutta muihin matkakustannusten korvauksiin (mm. päivärahoja ei siis tältä ajalta makseta). Kurssipaikalta lähtöpäivältä ja kurssipaikalle paluupäivältä maksetaan tällöin lisäksi kurssipäiväraha, jos kurssipaikalla oloa on vähintään 10 tuntia.

1.11 Työntekijöiden matka-ajan palkka (18 §)

Matka-ajan palkassa on ensinnäkin kysymys sen ansionmenetyksen korvaamisesta, joka työntekijälle aiheutuu siitä, että asianomainen matkan takia muuten on estynyt saamasta palkkaa. Tällöin korvausta suoritetaan enintään niin pitkältä ajalta, että työntekijä saa säännöllistä päivittäistä työaikaansa vastaavan palkan. Jos työntekijä työvuorokauden aikana matkallaolon ohella tekee työtä, matka-ajan palkka maksetaan tällä perusteella vain niiltä matkatunneilta, jotka muodostuvat työtuntijärjestelmän mukaisen työajan ja todella työskennellyn työajan erotuksesta. Niin kuin työaikalain (605/96) 4 §:n 3 momentista käy ilmi, tätä matka-aikaa ei lueta työaikaan.

Matka-ajan palkka maksetaan pykälän 2 momentin perusteella sunnuntai- tai pyhäpäivänä sekä muuna työntekijän työtuntijärjestelmän edellyttämänä vapaapäivänä suoritetusta matkasta asianomaisen säännöllistä työaikaan vastaavasti enintään kahdeksalta tunnilta yksinkertaisen tuntipalkan mukaan. Matka-ajan palkkaa suoritetaan vain todella matkustamiseen käytetyltä ajalta. Milloin työntekijä viettää viikkovapaapäivää tai muutoin on levossa, matka-ajan palkkaa ei suoriteta. Matkustamisen tarkoitukseen liittyvät pysähdysajat (esim. väliasemilla) luetaan matka-aikaan. Sunnuntaina ja muuna vapaapäivänä vuorokauden käsite määräytyy sen mukaan, kuinka asianomaisen työvuorokausi alkaa ja päättyy siitä riippumatta, miltä ajalta sunnuntaityön korotusosa hänelle suoritetaan.

Yleisellä säännöllä ei ole määriteltävissä, kuka on sellaisessa, pykälän 3 momentin tarkoittamassa asemassa, että häneen ei sovelleta matka-ajan palkkaa koskevia sopimusmääräyksiä. Yksittäistapauksessa on huomiota kiinnitettävä muun ohella tehtävien luonteeseen, henkilön asemaan organisaatiossa sekä siihen, mitä hänen palkkausperusteitaan vahvistettaessa on otettu huomioon.

1.12 Matkalasku (21 §)

Matkalasku voi olla sähköisesti laadittu. Myös tositteet voivat olla sähköisessä muodossa.

Liite

Virkamatkasta ulkomaille suoritetaan päivärahaa matkavuorokaudelta ja hotellikorvausta korvaukseen oikeuttavalta matkavuorokaudelta seuraavat enimmäismäärät 1.1.-31.12.2010:

MAA TAI ALUE	Päiväraha	Hotellikorvauksen
	euro	enimmäismäärä
		euro
Afganistan	57	200
Alankomaat*	65	270
Alankomaiden Antillit	45	140
Albania	55	245
Algeria	66	345
Andorra	59	150
Angola	84	240
Antigua ja Barbuda	74	150
Arabiemiirikunnat	63	360
Argentiina	43	300
Armenia*	47	315
Aruba	49	150
Australia*	62	210
Azerbaidzan*	65	300
Azorit	56	150
Bahama	60	250
Bahrain	65	380
Bangladesh	42	250
Barbados	59	260
Belgia	61	240
Belize	35	120
Benin	43	120
Bermuda	59	290
Bhutan	34	250
Bolivia	29	120
Bosnia-Hertsegovina*	48	140
Botswana	40	130
Brasilia	61	270
Britannia*	69	220
Lontoo ja Edinburg*	75	320
Brunei	40	130
Bulgaria	50	160

MAA TAI ALUE	Päiväraha	Hotellikorvauksen enimmäismäärä
	euro	euro
Burkina Faso	35	120
Burundi	34	110
Chile*	55	280
Cookinsaaret	61	230
Costa Rica	46	120
Djibouti	47	270
Dominica	48	110
Dominikaaninen tasavalta	52	120
Ecuador*	47	190
Egypti	53	190
El Salvador	44	130
Eritrea	30	120
Espanja*	65	310
Etelä-Afrikka	53	340
Etiopia	36	220
Fidzi	44	120
Filippiinit	53	170
Färsaaret	53	150
Gabon	73	190
Gambia	36	110
Georgia*	49	240
Ghana	47	250
Grenada	53	190
Grönlanti	53	150
Guadeloupe	50	150
Guatemala	38	140
Guinea	44	140
Guinea-Bissau	35	100
Guyana*	36	140
Haiti	46	140
Honduras	38	140
Indonesia	52	160
Intia	44	250
Irak	55	170
Iran	50	200
Irlanti	64	260
Islanti	59	170
Israel	63	310
Italia*	67	310
Milano*	67	350

MAA TAI ALUE	Päiväraha	Hotellikorvauksen enimmäismäärä
	euro	euro
Itä-Timor	40	110
Itävalta	61	210
Jamaika	51	170
Japani	83	260
Jemen	48	110
Jordania	69	230
Kambodzha	57	300
Kamerun	46	140
Kanada	68	300
Kanarian saaret	60	150
Kap Verde	40	140
Kazakstan	63	450
Kenia	50	220
Keski-Afrikan tasavalta	39	110
Kiina*	57	290
Hongkong*	68	300
Macao*	61	200
Kirgisia	47	295
Kolumbia	49	200
Komorit	40	180
Kongo	47	120
Kongon demokraattinen tasavalta (ent. Zaire)	68	170
Korean kansantasavalta (Pohj.-Korea)	66	170
Korean tasavalta (Etelä-Korea)	79	250
Kosovo	44	120
Kreikka	64	310
Kroatia	62	270
Kuuba	50	160
Kuwait	64	205
Kypros*	61	220
Laos	35	130
Latvia	50	150
Lesotho	35	130
Libanon	67	190
Liberia	40	200
Libya	51	200
Liechtenstein	75	200
Liettua	51	180

MAA TAI ALUE	Päiväraha	Hotellikorvauksen enimmäismäärä
	euro	euro
Luxemburg	63	330
Madagaskar	42	150
Madeira	58	130
Makedonia*	49	150
Malawi	43	140
Malediivit	47	220
Malesia	53	150
Mali	43	130
Malta	57	210
Marokko	61	280
Marshallinsaaret	39	120
Martinique	51	150
Mauritania	50	130
Mauritius	46	270
Meksiko	49	260
Mikronesia	44	115
Moldova*	46	190
Monaco	66	300
Mongolia	48	130
Montenegro	48	200
Mosambik	50	140
Myanmar (Burma)	53	200
Namibia	37	140
Neitsytsaaret (USA)*	41	150
Nepal	35	210
Nicaragua	38	140
Niger	40	130
Nigeria	68	470
Norja*	65	220
Norsunluurannikko	75	200
Oman	52	300
Pakistan	35	270
Palestiina*	53	210
Panama	43	160
Papua - Uusi Guinea	39	200
Paraguay	31	120
Peru	52	180
Portugali*	63	240
Puerto Rico	38	200
Puola	59	160

MAA TAI ALUE	Päiväraha	Hotellikorvauksen enimmäismäärä
	euro	euro
Qatar	63	380
Ranska*	65	310
Romania	55	290
Ruanda	39	160
Ruotsi*	65	230
Saint Kitts ja Nevis	60	150
Saint Lucia	73	180
Saint Vincent ja Grenadiinit	69	200
Saksa	63	220
Berliini	63	220
Salomonsaaret	35	110
Sambia	50	250
Samoa	43	110
San Marino	53	110
Sao Tome ja Principe	49	130
Saudi-Arabia	61	190
Senegal	40	195
Serbia*	51	210
Seychellit	69	380
Sierra Leone	41	130
Singapore	69	260
Slovakia	61	240
Slovenia	61	190
Somalia	37	100
Sri Lanka	35	110
Sudan	56	195
Surinam	33	140
Swazimaa	36	170
Sveitsi	70	310
Syyria	58	220
Tadzikistan	51	200
Taiwan	53	260
Tansania	39	220
Tanska*	69	220
Thaimaa	56	190
Togo	47	120
Tonga	37	150
Trinidad ja Tobago	68	200
Tsad	46	190
Tshekki	61	200

MAA TAI ALUE	Päiväraha euro	Hotellikorvauksen enimmäismäärä euro
Tunisia	55	230
Turkki*	57	240
Istanbul*	60	330
Turkmenia	59	150
Uganda	36	170
Ukraina	59	350
Unkari	58	200
Uruguay	45	160
Uusi-Seelanti*	59	140
Uzbekistan	53	160
Valkovenäjä	48	150
Vanuatu	38	110
Venezuela	64	300
Venäjä*	56	170
Moskova*	73	450
Pietari*	64	395
Vietnam	49	250
Viro	51	150
Yhdysvallat*	64	250
New York, Los Angeles, Washington, San Francisco*	71	420
Zimbabwe	48	190
Maa, jota ei ole erikseen mainittu*	41	150

---

*

Alankomaat: Siihen kuuluu Hollanti/Alankomaat. Muut Hollantiin/Alankomaihin kuuluvat maat ja alueet, joita ei ole tässä luettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Armenia: Vuoristo-Karabachin alue luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Argentiina: Argentiinaan kuuluvat Argentiina ja siihen välittömästi kuuluvat saaret, ei kuitenkaan Falklandin saaret.

Australia: Australiaan kuuluvat Australia ja Tasmania ja välittömästi näiden läheisyydessä olevat saaret.

Muut Australiaan kuuluvat maat, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Azerbaidzan: Vuoristo-Karabachin alue luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Bosnia-Hertsegovina: Tähän maahan kuuluvat kaikki maan rajojen sisäpuolella ovat hallinnolliset eri kansallisuusalueet.

Britannia: Britanniaan kuuluvat Englanti, Wales, Skotlanti ja Pohjois-Irlanti sekä välittömästi näihin alueisiin liittyvät saaret mm. Kanaalisaaret: Jersey, Guernsey yms. ja Man-saaret. Muut Yhdistyneisiin kuningaskuntiin (UK) kuuluvat maat, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Chile: Chileen kuuluvat Chile ja siihen välittömästi kuuluvat saaret. Pääsiäissaaret kuuluvat ryhmään maa, jota ei ole erikseen mainittu.

Ecuador: Ecuadoriin kuuluvat Ecuador ja Galapagos-saaret.

Espanja: Espanjaan kuuluvat Manner-Espanja, Ceuta ja Melilla sekä saaret välittömästi Manner-Espanjan välittömässä läheisyydessä mm. Mallorca, Menorca, Ibiza yms. Muut Espanjalle kuuluvat maat ja alueet, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Georgia: Georgiaan luetaan siihen kuuluvat alueet. Abhasia ja Etelä-Ossetia luetaan tässä maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Guyana: Guyanaan (Brit.) ei kuulu Ranskan Guyana, joka kuuluu maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Italia: Italiaan luetaan Italia, Sisilia ja Sardinia sekä muut välittömästi näihin alueisiin liittyvät saaret.

Vatikaanivaltio luetaan Italiaan.

Kypros: Kyprokseen luetaan Kyproksen EU:hun kuuluvat alueet. Kyproksen turkkilainen osa luetaan Turkkiin.

Makedonia: Makedoniaan kuuluu entisen Jugoslavian alue nimeltään Makedonia. Kreikkaan kuuluu vastaavan niminen maakunta.

Moldova: Moldovaan luetaan myös Transnistrian alue.

Neitsytsaaret (Brit.): Brittiläiset Neitsytsaaret luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään, ei Neitsytsaaret (USA) alueeseen.

Norja: Norjaan kuuluvat Norja ja Lofootit sekä muut välittömästi näihin alueisiin kuuluvat maat ja alueet. Muut Norjaan kuuluvat maat ja alueet mm. Huippuvuoret ja Jan Mayen kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Palestiina: Palestiinaan kuuluvat kaikki erillishallintoalueet Israelin sisäpuolella, jotka luetaan Palestiinan itsehallintoalueeseen.

Portugali: Portugaliin kuuluvat Portugali ja välittömästi sen alueeseen liittyvät saaret, ei kuitenkaan Madeira ja Azorit. Muut Portugaliin kuuluneet maat

ja alueet, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Ranska: Ranskaan kuuluvat Ranska ja Korsika ja niiden läheisyydessä olevat saaret. Muut Ranskaan kuuluvat maat ja alueet, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Ruotsi: Ruotsiin luetaan Manner-Ruotsi sekä Gotlanti ja Öölanti sekä muut lähellä Ruotsia olevat saaret.

Serbia: Serbiaan luetaan Serbia ja Voivodina, mutta ei Kosovoa eikä muita Serbitasavaltoja.

Tanska: Tanskaan kuuluvat Manner-Tanskan alue ja -saaret sekä Bornholm. Muut Tanskaan kuuluvat maat, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Erikseen mainittuja ovat Grönlanti ja Färsaaret.

Turkki: Turkkiin luetaan myös Kyproksen turkkilainen osa.

Venäjä: Venäjään luetaan Venäjä ja Kaliningrad sekä muut välittömästi näihin alueisiin liittyvät Venäjälle kuuluvat saaret mm. Novaja Zemlija, Kamtsatka ja Kuriilien saariryhmä Venäjän osalta. Huippuvuoret luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Uusi-Seelanti: Uuteen-Seelantiin kuuluvat sen pääsaaret (kaksi) sekä niiden välittömässä läheisyydessä olevat saaret. Muut Uuteen-Seelantiin kuuluvat maat ja alueet, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Yhdysvallat: Yhdysvaltoihin luetaan Yhdysvallat, Alaska ja Hawaiji sekä välittömästi näihin alueisiin liittyvät Yhdysvaltoihin kuuluvat saaret ja alueet. Muut Yhdysvaltoihin (USA) kuuluvat maat, joita ei ole maa- ja alueluettelossa erikseen mainittu, mm. Guam, Okinava, Amerikan Samoa yms. kuuluvat maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Maa, jota ei ole erikseen mainittu: Tähän ryhmään kuuluu muutama itsenäinen valtio, mm. YK:n jäsenvaltioista tähän ryhmään kuuluvat Kiribati, Nauru, Palau, Tuvalu ja Päiväntasaajan Guinea. Lisäksi ryhmään kuuluvat ne alueet ja useimmiten saaret, jotka sijaitsevat pitkällä emämaasta sekä eräät muut alueet.

Tällaisia ovat mm. Gibraltar, Länsi-Sahara, Reunion, Ranskan Polynesia (Tahiti), Uusi-Kaledonia, Pitcairn ja Turks- ja Caicossaaret sekä mm. kaikki ne edellä eri maiden kohdalla mainitut alueet, jotka kuuluvat ryhmään maa, jota ei ole erikseen mainittu. Lisäksi

Etelänapa: Koko Etelänapa luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Eri maiden sotilastukikohdat ja muut eri järjestöjen hallintoalueet, joihin kantaväestöllä ei ole kulkuoikeutta luetaan maa, jota ei ole erikseen mainittu -ryhmään.

Kaupunkeihin jotka on mainittu maa- ja alueluettelossa Britannian, Italian, Kiinan, Turkin ja Venäjän kohdalla luetaan vain näiden kaupunkien (kuntien) hallinnollisten rajojen sisäpuolella olevat alueet, ei siis esimerkiksi Suur-Lontoota, koko Los Angelesin aluetta yms.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
Snellmaninkatu 1 A
PL 28, 00023 VALTIONEUVOSTO
Puhelin (09) 160 01
Telefaksi (09) 160 33123
www.vm.fi

1a/2010
Valtiovarainministeriön julkaisu
tammikuu 2010

ISSN 1459-3394 (nid.)
ISBN 978-952-251-014-3 (nid.)
ISSN 1797-9714 (pdf)
ISBN 978-952-251-015-0 (pdf)

VM:N
JULKAISUSARJAN
TEEMAT:

Budjetti
Hallinnon kehittäminen
Kunnat
Ohjaus ja tilivelvollisuus
Rahoitusmarkkinat
Taloudelliset ja
talouspoliittiset
katsaukset
Valtion työmarkkinalaitos
Verotus